

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 15 augustus 2022 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van in-vitrofertilisatie (IVF).

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op IVF omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoekster op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoekster

Verzoekster heeft een IVF-behandeling ondergaan. Op de factuur die verzoekster heeft ontvangen staat als startdatum van de IVF-behandeling 31 januari 2022 vermeld. Verzoekster is van mening dat de startdatum van de IVF-behandeling 12 oktober 2021 is. Verzoekster is op deze datum (12 oktober 2021) gestart met een oriënterend fertiliteitsonderzoek. Verzoekster was toen 42 jaar. Op 16 oktober 2021 is verzoekster 43 jaar geworden. Op 31 januari 2022 is verzoekster op een polikliniekbezoek voor een IVF-behandeling bij het Maasstad Ziekenhuis is geweest. Vervolgens is zij gestart met een hormonale behandeling.

Voor verzoekster is onduidelijk waarom verweerder uitgaat van 31 januari 2022, in plaats van 16 oktober 2021. Ter onderbouwing stelt verzoekster dat zij niet goed geïnformeerd is, haar is niet verteld dat het IVF-traject pas later zou starten. Daarnaast is haar niet verteld dat een IVF-behandeling uit verschillende fases bestaat. Het bevreemdt verzoekster daarnaast dat Maasstad Ziekenhuis bij een IVF-behandeling uitgaat van zes fases, inclusief het oriënterend fertiliteitsonderzoek en verweerder uitgaat van vier fases.

Verweerder heeft de vergoeding van de IVF-behandeling afgewezen. Volgens verweerder is verzoekster op 12 oktober 2021 gestart met een oriënterend fertiliteitsonderzoek. Verweerder heeft dit onderzoek vergoed. Verzoekster is vervolgens op 31 januari 2022 op een polikliniekbezoek geweest voor een IVF-poging. Daarna is zij gestart met een hormonale behandeling. Volgens verweerder betekent dit dat de IVF-poging niet was aangevangen voor verzoekster de leeftijd

van 43 jaar had bereikt. Het oriënterend fertiliteitsonderzoek, dat vooraf gaat aan een vruchtbaarheidsbehandeling, vormt geen onderdeel van het IVF-behandeling, aangezien uit dit onderzoek ook had kunnen komen dat verzoekster geen IVF-behandeling kon ondergaan maar dat een andere vruchtbaarheidsbehandeling, zoals intra-uteriene inseminatie (IUI) of intracytoplasmatische sperma-injectie (ICSI) was aangewezen.

Juridisch kader

De aanspraak op vergoeding van een IVF-behandeling is geregeld in artikel 2.4, lid 1 en aanhef van het Besluit zorgverzekering jo artikel 2.4 lid 1 onderdeel a, onder 5 van het Besluit zorgverzekering (Bzv). Hieruit blijkt dat indien de verzekerde vrouw de leeftijd van 43 jaar nog niet heeft bereikt, bovengenoemde aanspraak onder de dekking van de basisverzekering kan vallen. Voor een verzekerde vrouw van 43 jaar of ouder geldt dat zij geen recht heeft op vergoeding van vruchtbaarheidsgerelateerde zorg. Dit is slechts anders indien het een IVF-poging betreft die is aangevangen voordat de verzekerde vrouw de leeftijd van 43 jaar heeft bereikt.

Artikel 1 van het Bzv bepaalt dat onder in-vitrofertilisatiepoging wordt verstaan:¹
1°. het door hormonale behandeling bevorderen van de rijping van eicellen in het lichaam van de vrouw;
2°. de foilikeipunctie;
3°. de bevruchting van eicellen en het kweken van embryo's in het laboratorium;
4°. het een of meer keren implanteren van een of twee embryo's in de baarmoederholte teneinde zwangerschap te doen ontstaan.

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

In geschil is de vraag wat de startmoment van de IVF-behandeling is. Bij verzoekster is de indruk gewekt dat de aanvang van het oriënterend vruchtbaarheidsonderzoek gold als de startdatum van de IVF-behandeling.

In 2012 heeft het Zorginstituut (voorheen CVZ) een rapport uitgebracht voor een leeftijdsgrens bij vergoeding van diagnostiek en behandeling van vruchtbaarheidsproblemen binnen de basisverzekering, hierin is het volgende opgenomen: *"het CVZ is voorstander voor de introductie van een leeftijdsgrens voor diagnostiek en behandeling van vruchtbaarheidsproblemen bij vrouwen in de regelgeving. het CVZ meent dat deze zodanig vormt moet worden gegeven dat vanaf de 43ste verjaardag geen enkele vorm van vruchtbaarheidsgerelateerde zorg nog ten laste kan worden gebracht van de Zvw, behoudens voor zover het een op dat moment in gang zijnde IVF/ICSI of IUI poging betreft."*²

Uit de regelgeving blijkt dat een IVF-poging aanvangt op het moment dat er sprake is van het door hormonale behandeling bevorderen van de rijping van eicellen in het lichaam van de vrouw. Uit de brief van 29 juni 2022 blijkt dat verzoekster op 31 januari 2022 op een polikliniek voor een IVF-behandeling bij het Maastricht Ziekenhuis is geweest en dat verzoekster daarna pas is gestart met een hormonale behandeling. Verzoekster had toen de leeftijd van 43 jaar al

¹ Artikel 1 onderdeel e Bzv

² Rapport 'Een leeftijdsgrens voor vruchtbaarheidsbehandelingen', geraadpleegd via:
<https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/adviezen/2012/06/12/een-leeftijdsgrens-voor-vruchtbaarheidsbehandelingen>

bereikt. Voor verzoekster betekent dit dat de IVF-poging niet is aangevangen voordat verzoekster de leeftijd van 43 jaar had bereikt.

Conclusie

Op basis van het dossier kan worden geconcludeerd dat verzoekster geen aanspraak kan maken op vergoeding van de IVF-behandeling. Verzoekster had bij de start van de behandeling de leeftijd van 43 jaar al bereikt.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

Een IVF-behandeling bij vrouwen van 43 jaar of ouder maakt geen onderdeel uit van het basispakket.